

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 251

din 11 octombrie 2024

Cu privire la examinarea Raportului privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 (perioada monitorizată 30 septembrie-06 octombrie 2024)

Prin Decizia nr. 234 din 20.09.2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a dispus inițierea unui control privind respectarea de către serviciile media audiovizuale de televiziune, care au declarat că vor reflecta alegerile, a propriei declarații privind politica editorială pentru alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, a art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și a Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023 (în continuare – *Regulament CEC*). Controlul dispus vizează programele de știri și actualități, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – *CSMA*), ale art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciilor media audiovizuale de televiziune „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVB”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio 1.” și „R Live TV” la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului CEC, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) stocate pe serverul CA.

1. Moldova 1

I. Program de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

În perioada de control, serviciul media audiovizual „Moldova 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Mesager”, de la ora 21:00, 10 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 19 min. 55 sec., ceea ce constituie 8% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Moldova 1” a avut o repartiție uniformă a subiectelor cu caracter electoral de luni până vineri, excepție fiind ziua de marți când nu a difuzat nicio știre electorală. Sâmbăta și duminică a fost reflectată câte o știre.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști: actori politici, cetățeni de rând, organ de stat și organul electoral.

De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat (8 ori), urmate de actorii politici (2 ori) și organul electoral (2 ori). Cele mai puține apariții au avut cetățenii de rând (1 dată). Dintr-un actorii politici au fost reflectați I. Șor, V. Climenco, P. Șansă, P.R. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele

3. *Reflecțarea concurenților electorali*

În perioada de raport, „Moldova 1” nu a reflectat niciun concurent electoral.

4. *Reflecțarea participanților la referendum*

În perioada de raport, „Moldova 1” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. *Reflecțarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat 2 subiecte electorale conflictuale, ambele fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 13 bărbați și 4 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Moldova 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: protestele la CEC, încercări de destabilizare a RM, secțiile de votare în Rusia, certificatul cu drept de vot, finanțarea ilegală a partidelor și coruperea masivă a alegătorilor, votarea la domiciliu și TRM însepe dezbaterile electorale.

8. *Atitudinea autorității*

Având în vedere faptul că serviciul media audiovizual a difuzat informații generale, fără prezența concurenților electorali și a participanților la referendum, atitudinea autorității programului a fost neutră și nepărtinitoare.

9. *Accesibilitatea*

„Moldova 1” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și a imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale, Generale*

Toate subiectele electorale difuzate de către „Moldova 1” au fost incluse în rubrica „Electoralu-2024”.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie 2024, „Moldova 1” a difuzat 9 emisiuni de promovare electorală, dintre care 6 au vizat alegerile prezidențiale, iar 3 - referendumul constituțional.

III. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „Moldova 1” nu a organizat dezbateri electorale.

II. Concluzii

Este de menționat că, în comparație cu perioada de control 20-29 septembrie, când „Moldova 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Mesager” de la ora 21:00, 47 de subiecte cu caracter electoral, volumul total al acestor subiectelor cu caracter electoral fiind de 01 oră 02 min. 46 sec. În perioada 30 septembrie-06 octombrie, serviciul media audiovizual a difuzat 10 subiecte cu caracter electoral. Volumul total al acestor subiectelor cu caracter electoral în această perioadă a fost de 19 min. 55 sec.

Totodată, rezultatele controlului au atestat că „Moldova 1”, în perioada 20-29 septembrie, a reflectat 11 concurenți electorali și 6 participanți la referendumul republican constituțional din cei 15 înscrși de CEC, iar în perioada 30 septembrie-06 octombrie nu a reflectat niciun concurent electoral și niciun participant la referendum.

2. „TV-Găgăuzia”

I. Program de știri și actualități

1. *Reflecția campaniei electorale*

În perioada de control, serviciul media audiovizual „TV-Găgăuzia” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri” de la ora 21:30, 11 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 15 min. 58 sec., ceea ce constituie 9% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„TV-Găgăuzia” a avut o repartitie neuniformă a subiectelor cu caracter electoral. Cele mai multe subiecte au fost difuzate pe data de 01 octombrie. Totodată, în ziua de vineri, 04 octombrie, nu a fost difuzat niciun subiect electoral.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 3 categorii de protagoniști: concurenți electorali, participanți la referendum și organul electoral.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali (18), urmați de participanți la referendum (15), iar cele mai puține apariții le-a avut organul electoral (3).

Cetățenii de rând, actorii politicii, organele de stat și experții nu au fost reflectați.

3. *Reflecția concurenților electorali*

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați la CEC.

Astfel, „TV-Găgăuzia” a reflectat proporțional, ca durată, 7 concurenți electorali, care s-au lansat în campania electorală. Totodată, lansarea a 4 concurenți electorali a fost reflectată pe data de 24 septembrie, respectiv, în perioada de raport, 30 septembrie-06 octombrie 2024, aceștia au fost doar menționați.

Lansarea a patru concurenți (A. Stoianoglu, M. Sandu, R. Usatii și V. Tarlev) a fost mediatizată pe data de 24 septembrie, astfel, în perioada de raport, cei patru au fost doar menționați, având câte 5 sec. fiecare, într-un singur subiect care a vizat ordinea stabilită de CEC în buletinele de vot. Ceilalți participanți (I. Vlah, I. Chicu, A. Năstase, O. Tîcu, V. Furtună, T. Uliunovschi și N. Morari) au fost reflectați în câte 2 subiecte, un subiect de lansare în campanie și altul care s-a referit la ordinea în buletinul de vot.

Majoritatea concurenților electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte, cu excepția concurenților A. Stoianoglu, M. Sandu, R. Usatii și V. Tarlev, care au avut doar apariții indirecte.

4. *Reflecția participanților la referendum*

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” a reflectat 15 participanți la referendum, volumul total de timp oferit participanților la referendum fiind de 01 min. 15 sec. Toți participanții au beneficiat de câte 05 sec. într-un subiect despre participanții înregistrați și opțiunea pe care o promovează.

Toți participanții au fost reflectați într-un subiect, cu o durată de 05 sec. fiecare, fiind doar menționați.

Toți participanții au fost reflectați doar în mod indirect.

5. *Reflecția subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a reflectat niciun subiect electoral conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 11 bărbați și 7 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „TV-Găgăuzia” au fost relevante și au vizat procesul electoral: lansarea concurenților electorali, ordinea de înscriere a concurenților electorali, numărul secțiilor de votare, participanții la referendum înscriși la CEC și tirajul buletinelor de vot.

8. Afilierea autorului

Serviciul media audiovizual a manifestat utitudinea nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectată.

9. Accesibilitatea

„TV-Găgăuzia” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de vâz sau auz prin rulara titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Unate subiectele electorale difuzate de către „TV-Găgăuzia” au fost incluse în rubrica „Electoralul-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Concluzii

În concluzie, dacă în prima perioadă monitorizată au fost mediatizați 4 concurenți electorali, din cei 11 înregistrați în cursa pentru alegerile prezidențiale, atunci în perioada 30 septembrie-06 octombrie, „TV-Găgăuzia” a reflectat toți concurenții electorali, inclusiv 7 cu oferirea timpului egal pentru prezentarea platformei electorale, alți 4 fiind nominalizați. La fel, dacă în perioada anterioară nu a fost reflectat niciun participant la referendum, în a doua săptămână au fost menționați toți participanții la referendum și opțiunea pe care o promovează. De asemenea, în perioada 30 septembrie-6 octombrie, deși a fost mai scurtă, a crescut numărul de subiecte cu caracter electoral de la 8 la 11 și timpul total alocat subiectelor cu caracter electoral a crescut de la 33 min. 56 sec. la 15 min. 58 sec. Totodată, este de specificat că, în perioada 30 septembrie-06 octombrie, majoritatea serviciilor media audiovizuale, care s-au angajat să reflecte alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional, au reflectat subiectul cu caracter electoral care a vizat declarațiile șefului Inspectoratului General de Poliție (IGP), Viorel Cernăușeanu, și ale șefei Procuraturii Anticorupție (PA), Veronica Dragălin, care s-au referit la dezvoltări despre finanțarea ilegală a partidelor politice și coruperea masivă a alegătorilor. „TV-Găgăuzia” nu a reflectat aceste informații de interes public și relevante în contextul alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, prezentate de IGP și PA, limitându-se la reflectarea unor știri neutre și neconflictuale.

3. „PRO TV Chișinău”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „PRO TV Chișinău” a difuzat în programul de știri și actualități „Știrile PRO TV Chișinău” de la ora 20:00. 15 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 39 min. 56 sec., ceea ce constituie 18% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„PRO TV Chișinău” a avut o repartitie neuniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate joi și vineri – câte 5 subiecte, luni și marți - câte 2 subiecte, miercuri – un singur subiect. Iar sâmbătă și duminică „PRO TV Chișinău” nu a difuzat subiecte cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral, au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, propunerea concurenții electorali (14 ori), uniași de organele de stat (10 ori), actorii politici și experții câte 9 ori, organul electoral (4 ori), cetățenii de rând (2 ori), iar participanții la referendum nu au fost reflectați. Organele de stat fiind MAE, IGP, Procuratura Anticorupție, CNA. Dinre actorii politici au fost

reflecții PSRM, PAS, PDCM, Ilan Șer, un deputat în Parlamentul European, Bl. „Victorie”. În calitate de experți s-au pronunțat Promo-Lex, WatchDog, istoricul Armand Goșu, inițiativa civică „Cetățeni pentru Europa”, iar organul electoral a fost CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali, iar cele mai puține apariții le-au avut cetățenii de rând.

3. *Reflecțiile concurenților electorali*

În perioada de control, „PRO TV Chișinău” a reflectat toți concurenții electorali înregistrați de CEC, 11 la număr.

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 03 min. 41 sec. De cel mai mult timp de reflecție a beneficiat R. Usatii cu 33 sec. (14,9%), urmat de M. Sandu și V. Furtună cu câte 30 sec. (13,6%), iar de cel mai puțin timp de reflecție a beneficiat I. Vlah cu 08 sec. (3,6%).

Concurenții electorali au fost reflecțiți cu oferirea timpului pentru prezentarea activităților electorale, unii fiind reflecțiți și în cadrul unui subiect despre înălțările atestate de Asociația „Promo-Lex” privind campania electorală. Totodată, M. Sandu, I. Chior și V. Furtună au fost reflecțiți în cadrul a două subiecte, iar ceilalți – în cadrul unui singur subiect.

Majoritatea concurenților electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte, cu excepția I. Vlah care a avut doar apariții directe și T. Uliurovski care a avut doar apariții indirecte.

4. *Reflecția participanților la referendum*

În perioada de control, „PRO TV Chișinău” nu a reflectat participanții la referendumul republican constituțional din 20 noiembrie 2024.

5. *Reflecția subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „PRO TV Chișinău” a reflectat 4 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 12 femei și 28 de bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „PRO TV Chișinău” au conținut teme relevante, deoarece au fost știri de interes public prin care s-a vorbit despre promisiunile concurenților electorali, secțiile de votare în Rusia, mituirea alegătorilor, înălțările electorale atestate de Asociația „Promo-Lex” etc.

8. *Atitudinea autorului*

„PRO TV Chișinău” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. *Accesibilitatea*

„PRO TV Chișinău” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de vârstă sau auz prin vociferarea în limba română și rulara titlurilor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În data de 01.10.2024, în cadrul programului de știri și actualități, rubrica „Electoralul 2024” a fost evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice doar la final.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie 2024, „PRO TV Chișinău” a difuzat 6 emisiuni de promovare electorală, toate au vizat alegerile prezidențiale, cu încadrarea acestora la rubrica „Emisiune de promovare electorală”.

III. Dezbateri electorale

În perioada de control, „PRO TV Chișinău” nu a organizat dezbateri electorale.

IV. Concluzii

Comparativ cu perioada 20-29 septembrie 2024, „PRO TV Chișinău” a reflectat mai puține subiecte electorale (diminuare de la 33 la 15 subiecte). La fel, s-a diminuat și timpul de reflectare a subiectelor, în prima perioadă acesta constituind 01 oră 24 min, 29 sec., iar în cea de-a doua perioadă – 39 min, 50 sec. Totodată, prezența concurenților electorali, ca timp de reflectare, în prima perioadă a constituit 35 min, 00 sec., iar în cea de-a doua – 03 min, 41 sec., fiind înregistrat un decalaj temporal în contextul mediatizării atât a subiectelor electorale, cât și a concurenților electorali.

De asemenea, în perioada 20-29 septembrie 2024 „PRO TV Chișinău” a difuzat în cadrul programelor de știri și actualități două subiecte electorale conflictuale fără a fi echilibrate cu principalele puncte de vedere aflate în opoziție, iar în perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024 a reflectat 4 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

Un alt aspect relevant ține de încadrarea subiectelor electorale în rubrica „Electorala 2024”. Dacă în prima perioadă au fost difuzate două subiecte în afara rubricii, în a doua perioadă subiectele au fost încadrate în rubrică, cu excepția faptului că, în data de 01.10.2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 20:00, rubrica „Electorala 2024” a fost evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice doar la final, în acest context fiind relevant pct. 38 din Regulamentul C.B.C. care prevede: *„În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorala – 20 ”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.”*

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: *„În perioada electorală, programele multivizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participării la referendum sunt dificil de publicitate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”*

4. „Canal Regional”

I. Program de știri și actualități

În perioada de control, „Canal Regional” nu a difuzat programe de știri și actualități.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie 2024, „Canal Regional” a difuzat 3 emisiuni de promovare electorală, toate au vizat alegerile prezidențiale.

III. Dezbateri electorale

În perioada de control, „Canal Regional” nu a organizat dezbateri electorale.

IV. Concluzii

Comparativ cu perioada 20-29 septembrie 2024, în care serviciul media audiovizual „Canal Regional” a difuzat programe de știri și actualități cu reflectarea subiectelor electorale, în perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024 programele de știri și actualități au lipsit.

De menționat că în Declarația privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, serviciul media audiovizual nu s-a angajat să difuzeze programe de știri și actualități.

5. „ATV”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „ATV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Horașeni ATV” de la ora 17:30, 3 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 03 min. 18 sec., ceea ce constituie 14% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„ATV” s-a angajat să reflecte programele de știri și actualități în fiecare zi de vineri, respectiv, în data de 04 octombrie au fost reflectate 3 subiecte cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 2 categorii de protagoniști: participanți la referendum și organul electoral.

De cele mai multe apariții a beneficiar organul electoral (2).

Concurenți electorali, cetățeni de rând, actori politici, urbane de star și experți nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „ATV” nu a reflectat niciun concurent electoral.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „ATV” a reflectat un participant la referendum din cei 15 înregistrați de CEC, volumul total de timp oferit fiind de 01 min. 13 sec. Singurul participant reflectat, PSDL, a fost reflectat indirect într-un subiect cu durata de 01 min. 13 sec.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „ATV” nu a reflectat niciun subiect electoral conflictual.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a unui singur bărbat.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „ATV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: indemnul CEC de a verifica corectitudinea datelor în listele electorale, solicitarea certificatului pentru drept de vot și indemnul PSDL către cetățeni să susțină opțiunea „da” la referendum.

8. Atitudinea autorului

Serviciul media audiovizual a manifestat atitudine nepartinitoare față de participantul la referendum reflectat.

9. Accesibilitatea

„ATV” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de vîz sau uuz, prin rularea titlurilor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate, cu excepția a două reportaje în limbă română, preluate de la alt serviciul media, nefiind traduse sau subtitrate în limba rusă.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media audiovizual de televiziune „ATV” au fost incluse în rubrica „Electoral-2024”.

II. Concluzii

În perioada de raport, 20-29 septembrie 2024, în programul de știri și actualități „НОВОСТИ ATV” au fost prezentate două informații generale despre alegeri. Știră a reflecta concurenții electorali sau participanții la referendum. În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, a fost reflectat un participant la referendum – PSDR, care promovează opțiunea „da”. Consemnăm că, pentru a respecta principiile echilibrului, echității și imparțialității, este esențial ca toate persoanele implicate în procesul electoral să fie reflectate în mod corect și complet, pentru a oferi alegătorului o imagine de ansamblu asupra opțiunilor disponibile. În ceea ce privește analiza comparativă a echilibrului gender, în perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024 s-a alesat prezența a unui singur bărbat, iar în perioada 20-29 septembrie 2024 a fost reflectată o femeie.

Serviciul media audiovizual a difuzat un participant la referendum și niciun concurent electoral, limitându-se la reflectarea a 2 știri generale despre solicitarea CEC de a verifica corectitudinea întocmirii listelor electorale și despre dreptul alegătorilor de a solicita certificatul cu drept de vot pentru a putea vota din localitatea sau orașul în care se vor afla în ziua alegerilor din 20 octombrie.

La fel, în programele de știri în limba rusă „ATV” a inclus 2 reportaje în limba română, de la un alt serviciu media, fără traducere sau subtitrare acestuia în limba rusă. Această abordare poate genera o confuzie în rândul consumatorilor de informații care nu cunosc limba română, limitând astfel accesibilitatea lor la programe de știri și actualități.

6. „Exclusiv TV”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Exclusiv TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri” de la ora 22:40 și în programul de știri „Sinteza săptămânii” de la ora 7.00, difuzat duminică, 23 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total al acestor subiecte cu caracter electoral a fost de 01 oră 12 min, 09 sec., ceea ce constituie 36% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Exclusiv TV” a avut o repartitie relativ uniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 03 octombrie (6 subiecte). Totodată este de menționat că „Exclusiv TV” a difuzat zilnic subiecte cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști: preponderent organe de stat – 19, cetățeni de rând – 13, concurenți electorali – 8, actori politici și organe electorale – 7, experți – 1. Dintre organe de stat au fost reflectați Parlamentul, Guvernul, Președinția, IGR CNA, SIS, precum și organele competente din UE și statele membre ale UE – Parlamentul European și Guvernul României. Dintre actori politici au fost mediatizați în știri Bl. „Victorie” și Ilan Șor. Din organe electorale au fost reflectați CEC și Consiliile Electorale de Circumscripție. Dintre participanții la referendum au fost reflectați ALDE și PSDR.

De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat (19 ori). Cele mai puține apariții le-au avut experții independenți și participanții la referendum.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Exclusiv TV” a reflectat activitatea a 7 din 11 concurenți electorali înregistrați de CEC, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 10 min, 23 sec.

Totodată se atestă că „Exclusiv TV” a reflectat relativ neproporțional, ca durată, concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat I. Ulianovschi cu 02 min, 05 sec. (20,0%), urmat de I. Vlah cu 01 min, 57 sec. (18,7%). Tar cel mai puțin a fost reflectată V. Furtună – cu 30 sec. (6,2%).

În ceea ce privește timpul acordat concurenților electorali, aceștia nu au beneficiat de aceeași mediatizare. În condițiile în care unii concurenți electorali nu beneficiat de o durată mai mare de reflectare decât alții (I. Ulianovschi – 02 min, 05 sec., urmat de I. Vlah cu 01 min, 57 sec., A.

Stoianoglo – 01 min. 42 sec., O. Țicu – 01 min. 30 sec. și M. Sandu – 01 min. 18 sec., iar concurenții electorali R. Usafii, I. Chicu, A. Năstase și N. Morari nu au beneficiat de timp de reflectare.)

Concurența electorală V. Furtună a fost reflectată în cele mai multe subiecte de știri cu caracter electoral – 2, A. Stoianoglo, M. Sandu, V. Tarlev, I. Vlah, O. Țicu și T. Ulianovschi au fost reflectați într-un subiect cu caracter electoral, iar T. Ulianovschi a fost doar menționat în 2 subiecte. Concurenții electorali R. Usafii, I. Chicu, A. Năstase și N. Morari nu au fost reflectați în subiecte de știri cu caracter electoral.

Concurenții electorali A. Stoianoglo, M. Sandu, V. Tarlev, I. Vlah, O. Țicu și T. Ulianovschi au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte. Concurența electorală V. Furtună a avut doar apariții indirecte. Concurenții electorali R. Usafii, I. Chicu, A. Năstase și N. Morari nu au avut intervenții.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, au fost reflectați 2 din 15 participanți înregistrați de CEC – ALDE și PSDE.

În perioada de control, volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 03 min. 04 sec.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat PSDE cu 01 min. 44 sec., urmat de ALDE cu 01 min. 20 sec. Participanții la referendumul republican constituțional: PCRM, PVE, MRM, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PAS, MAN, PDA, AUR, PPN, ACASĂ și VP nu au beneficiat de timp de reflectare.

Participanții la referendumul republican constituțional ALDE și PSDE au fost reflectați într-un subiect de știri cu caracter electoral. Participanții la referendumul republican constituțional: PCRM, PVE, MRM, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PAS, MAN, PDA, AUR, PPN, ACASĂ și VP nu au fost reflectați în subiecte de știri cu caracter electoral.

Participanții la referendumul republican constituțional ALDE și PSDE au beneficiat de apariții directe și indirecte în subiecte cu caracter electoral. Participanții la referendumul republican constituțional: PCRM, PVE, MRM, PR, CUB, Bl. „Împreună”, PAS, MAN, PDA, AUR, PPN, ACASĂ și VP nu au beneficiat de apariții în subiecte de știri cu caracter electoral.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Exclusiv TV” a prezentat 8 subiecte electorale cu caracter conflictual. Subiectele electorale cu caracter conflictual au fost prezentate de serviciul media audiovizual în mod imparțial.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 23 de femei și 25 de bărbați.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Exclusiv TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: lansarea în campanie a concurenților electorali și a doi participanți la referendumul republican constituțional, tentativa de corupere a alegătorilor de către unii actori politici, implicarea preoților bisericii ortodoxe în campania electorală, vox-populi, deschiderea secțiilor de votare, tipărirea buletinelor de vot etc.

8. Atitudinea autorului

Serviciul media audiovizual a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitatea

Serviciul media audiovizual a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rulara titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Subiectele de știri cu caracter electoral au fost difuzate în conformitate cu cerințele legale. Toate subiecte cu caracter electoral au fost incluse în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Emisiuni de promovare electorală

În rezultatul controlului, s-a constatat că, în perioada de raport: 20 septembrie-04 octombrie 2024, serviciul media audiovizual a difuzat, cumulativ, 8 emisiuni de promovare electorală, dintre care 5 au vizat alegerile prezidențiale, iar 3 – referendumul constituțional.

Se constată că „Exclusiv TV” a difuzat emisiunile de promovare electorală în conformitate cu prevederile legale.

III. Concluzii

Este de specificat faptul că, în perioada de control precedentă, 1 subiect de știri cu caracter electoral din 22 difuzate, nu a fost inclus în rubrica specială „Electorală 2024” evidențiată prin semnale acustice și vizuale unice. În rezultatul controlului efectuat în perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, s-a constatat că „Exclusiv TV” a inclus toate 23 de subiecte de știri cu caracter electoral în rubrica specială „Electorală 2024”.

Comparativ cu perioada precedentă de control, când s-a constatat un ușor dezechilibru de gen în prezentarea subiectelor de știri cu caracter electoral (majoritatea protagoniștilor/surselor citate în subiectele de știri au fost de sex masculin – 60, celor de sex feminin revenindu-le – 35), în perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024 s-a atestat asigurarea echilibrului de gen într-o proporție aproape egală (bărbați – 25, femei – 23).

La capitolul reflectării concurențelor electorale, s-a constatat că, în perioada precedentă de control, „Exclusiv TV” a reflectat/menționat toți concurenții electorali. Comparativ cu perioada precedentă, în perioada de control 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual a reflectat 7 din 11 concurenți electorali. Totodată, concurenții electorali au fost reflectați relativ neproporțional ca frecvență și durată a reflectării, precum și ca durată a intervențiilor directe și indirecte.

În ceea ce ține de reflectarea participanților la referendumul republican constituțional, în perioada precedentă de raport „Exclusiv TV” a menționat toți 15 participanți în contextul când aceștia au fost înregistrați de CEC. În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, au fost reflectați 2 din 15 participanți la referendum înregistrați de CEC – ALDE și PSDU, care au beneficiat atât de intervenții directe, cât și indirecte.

7. „Jurnal TV”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Jurnal TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Jurnalul orei 19:00”, de la ora 19:00, 20 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total al acestor subiecte cu caracter electoral a fost de 41 min. 57 sec., ceea ce constituie 19% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Jurnal TV” a avut o repartiție uniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 30.09.2024 (marți) și 03.10.2024 (joi). În zilele de sâmbătă și duminică, „Jurnal TV” nu a difuzat subiecte electorale în cadrul programelor de știri. Totuși, este de menționat că serviciul media audiovizual a difuzat zilnic știri electorale.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști, preponderent, concurenți electorali (27 de ori), actori politici (14 ori), organe de stat – 12, organul electoral – 7, cetățeni de rând – 6, participanți la referendum – 5 și experți – 2. Dintre actorii politici au fost reflectați Ilan Șon, PVM, PR, CUB, PAS, „Victoria – Pobeda” și P. Șansă. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: MAI, CNA, MAEIE, SIS, Guvernul, Procuratura Generală, Parlamentul Republicii Moldova, Curtea de Apel, Curtea Supremă de Justiție, IGP și Procuratura Anticorupție. În calitate de organ electoral a fost prezentată CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali. Cele mai puține apariții le-au avut experții.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 21 min. 40 sec.

Totodată se atestă că „Jurnal TV” a reflectat relativ proporțional, ca durată, concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat V. Furtună cu 04 min. 08 sec. (19,1%), urmată de O. Țicu cu 02 min. 57 sec. (13,6%), iar cel mai puțin a fost reflectat I. Chicu cu 57 sec. (4,4%).

Toți concurenții electorali au beneficiat de o mediatizare a activităților electorale. Cea mai reflectată și ca durată și ca număr de subiecte a fost V. Furtună cu 04 min. 08 sec. pe durată totală, reflectată în cadrul a 5 subiecte electorale. După numărul de subiecte electorale, pe al doilea loc se află V. Tarlev cu 02 min. 27 sec., iar O. Țicu a fost reflectat în 2 subiecte electorale, dar cu o durată totală de 02 min. 57 sec. De cea mai mică durată de reflectare – de 57 sec. a avut parte I. Chicu, cu apariții în 2 subiecte.

Toți concurenții electorali au beneficiat de apariții directe și indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, au fost reflectați 5 participanți la referendum din 15 participanți înregistrați de CEC, volumul total de timp acordat participanților la referendum fiind de 03 min. 24 sec.

Celor 5 participanți la referendum prezentați li s-a oferit oportunitatea de a-și pronunța și argumenta opțiunea pentru referendum. Cei 5 participanți au fost reflectați în cadrul a câte unui subiect.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat ALDE cu 01 min. 10 sec., urmat de PSDE cu 57 sec., iar cel mai puțin a fost reflectat AUR cu 22 sec.

PVE a fost reflectat direct. MRM și AUR au fost reflectați indirect. Iar ALDE și PSDE au beneficiat de apariții directe și indirecte.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 31 de bărbați și 18 femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Jurnal TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: lansarea în campanie a concurenților electorali și mediatizarea participanților la referendumul republican constituțional, oferirea promisiunilor electorale de concurenți și vox-populi. De asemenea, „Jurnal TV” a acordat atenție subiectelor electorale care au pus în discuție diverse aspecte juridice ale procesului electoral, spre exemplu subiecte care au vizat refuzul CEC de a înscrie în cursa electorală pe candidatul CUB, Igor Munteanu, care a contestat decizia CEC la Curtea de Apel. De asemenea, CEC a respins cererea de creare a unui bloc electoral „camuflat” între Partidul „Viitorul Moldovei” condus de concurentul Vasile Tarlev și Partidul „Renaștere”. În aceeași ordine de idei, în săptămâna monitorizată, „Jurnal TV” a difuzat câteva subiecte despre presupusa corupere a alegătorilor din Republica Moldova de către Ilan Șor, de exemplu în reportajele: „*Ar fi mobilizat cetățenii la protest*” din 01.10.2024, „*Bani pentru coruperea alegătorilor*” și „*Șor ar sta în spatele Victoriei Furtună*” din 03.10.2024. Subiectele respective atrag atenția consumatorilor de servicii media asupra procesului electoral în ansamblu, dar au și rolul de a atenționa alegătorii asupra unor posibile ilegalități sau tentative de compromitere a alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024.

8. Atitudinea autorului

„Jurnal TV” a manifestat atitudine neprietenitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitatea

„Jurnal TV” a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titlurilor care nu corespund cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, „Jurnal TV”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Emisiunile de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie 2024, „Jurnal TV” a difuzat 9 emisiuni de promovare electorală, dintre care 7 au vizat alegerile prezidențiale, iar 2 – referendumul constituțional.

Este de menționat faptul că „Jurnal TV” nu a utilizat rubrica destinată promovării electorale pentru difuzarea emisiunilor respective, dar a folosit rubrica „Mesaj de informare electorală”.

III. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „Jurnal TV” nu a organizat dezbateri electorale.

IV. Concluzii

În comparație cu perioada de control precedentă (20-29.09.2024), în care au fost difuzate 27 de subiecte electorale, în perioada curentă de control „Jurnal TV” a difuzat mai puține subiecte cu caracter electoral, în număr de 20, acestea fiind repartizate relativ uniform pe parcursul săptămânii.

La capitolul reflectării concurenților electorali, în perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, toți au beneficiat de timp de reflectare, inclusiv O. Tîcu și I. Uliimovschi, care în perioada precedentă au fost doar menționați.

În cazul reflectării participanților la referendumul republican constituțional, „Jurnal TV” a oferit oportunitatea pentru 5 formațiuni politice să-și prezinte și argumenteze opțiunea pentru referendum, fiind de subliniat faptul că, în perioada 29-29 septembrie 2024, 3 partide politice nu fost nominalizate, fără a beneficia de timp pentru a-și promova opțiunile electorale.

Este de remarcat faptul că, în săptămâna 30 septembrie-06 octombrie 2024, „Jurnal TV” a inclus toate subiectele electorale în rubrica „Electorală 2024”, comparativ cu săptămâna precedentă, în care un subiect nu a fost plasat în rubrica specială și a fost difuzat în afara orelor indicate în declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor.

La compartimentul destinat emisiunilor de promovare electorală, s-a atestat faptul că „Jurnal TV” nu a utilizat denumirea rubricii destinate promovării electorale, utilizând sigla „Mesaj de informare electorală”.

8. „TVC 21”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „TVC 21” a difuzat, în programul de știri și actualități „News Digest” de la ora 19:55, 28 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 23 min. 55 sec., ceea ce constituie 24% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„TVC 21” a avut o repartizare neuniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate la data de 1, 2 și 4 octombrie 2024, iar la data de 5 și 6 octombrie în cadrul programului „News Digest” nu au fost difuzate subiecte cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști, preponderent concursii electorale (28 de ori) – toți concurenții, organele de stat (10 ori) – Primăria Chișinău, Curtea de Apel Chișinău, Inspectoratul General de Poliție, Procuratura Anticorupție, SCS, MAL. Dintre actorii politici au fost reflectați V. Filat, A. Revenco, I. Munteanu, I. Șor, D. Recean și PAS. Participanți la referendum, experți și cetățeni de rând nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport „TVC 21” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 5 min. 02 sec. în 28 de subiecte.

Aceștia au fost reflectați relativ neproportional, cu durată și apariții.

De cel mai mult timp de reflectare și apariții a beneficiat M. Sandu – în 6 subiecte cu o durată de 01 min. 02 sec. (20,5%), urmată de V. Iarlev reflectat în 3 subiecte cu 57 sec. (18,9%), iar cel mai puțin au fost reflectați R. Ursăți, I. Vlăduț, C. Ciucu și N. Morari – câte 05 sec. (1,7%), având câte o apariție. Toți concurenții electorali au beneficiat de apariții indirecte. Formatul programului constă în prezentarea de imagini și text.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport „TVC 21” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport „TVC 21” a reflectat 2 subiecte electorale conflictuale. Unul dintre acestea nu a fost echilibrat cu principala punct de vedere aflat în opoziție: 02.10.2024 (ora 19:59:59) conținutul subiectului: „Andrei Năstase: Procuratura era controlată de activiștii guvernului, iar corupția este la cel mai înalt nivel”.

6. Auzurarea echilibrului de gen

Raportul gender atacă prezența a 26 de bărbați și 13 femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TVC 21” au fost relevante și au vizat procesul electoral.

8. Atitudinea autorului

„TVC 21” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. Accesibilitatea

„TVC 21” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin litrarea conținutului.

10. Conformitatea cerințelor legale. Genere

În perioada de raport „TVC 21” a difuzat un subiect cu conținut electoral, care nu a fost inclus în rubrica „Electorală 2024”: 03.10.2024 (ora 19:58:43) conținutul subiectului: „Veronica Drăgălin, șefa Procuraturii Anticorupție: „Căminii care dau bani pentru voturi rîncă conștienți și confiscați”.

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, „TVC 21” a difuzat principalul program de știri și actualități „News Digest” la ora 19:55.

Pentru Declarăția de reflecție a alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 20 octombrie 2024, „TVC 21” a indicat următoarele ore de difuzare a programelor de știri: 8:30, 19:30 și 21:30, în cadrul acestora urmând să fie incluse subiectele cu caracter electoral.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20-26 septembrie 2024, „TVC 21” nu a difuzat emisiuni de promovare electorală.

În perioada 27 septembrie-04 octombrie 2024, „TVC 21” a difuzat 10 emisiuni de promovare pentru alegerile prezidențiale și 3 pentru referendumul constituțional.

Rezultatele atestă că emisiunile de promovare electorală nu au fost divizate în mod separat pentru prezidențiale și pentru referendum, pentru a oferi publicului-pintă posibilitatea să distingă cu ușurință câruși tip de scrutin acestea sunt dedicate.

III. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TVC 21” nu a organizat dezbateri electorale.

IV. Concluzii

Dată fiind difuzarea programelor de știri și actualități la o altă oră decât cea indicată în Declarația de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 20 octombrie 2024, în raport cu activitatea „TVC 21” sunt relevante prevederile pct. 28 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: *„FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acestora de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se planifică, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA.”*

În aceeași ordine de idei, dată fiind omisiunea includerii unui subiect cu conținut electoral în rubrica „Electorală 2024”, se constată relevanța prevederilor pct. 38 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: *„În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală – 20 ”, evidențiată prin semnale textuale sau vizuale unice la început și la final.”*

Concurenții electorali nu fost reflectați într-un mod relativ disproporționat, prin apariții și timp, iar participanții la referendumul republican „TVC 21” nu a reflectat. Un subiect a fost lipsit de echilibru și imparțialitate prin lipsa poziției părților implicate.

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: *„În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizază, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum nu difuzează/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”*

Prin scrisoarea nr. 10/10 din 10.10.2024, furnizorul de servicii media „COTIDIAN” SA, fondator al serviciului media „TVC 21”, s-a expus pe marginea raportului menționând următoarele: *„Cu privire la pct. 10 (pag. 4 al Raportului) conform cărui se numărează difuzarea programului de știri și actualități „News Digest” la o altă oră decât cea indicată în Declarația de reflectare a alegerilor, atragem atenția Membrilor Consiliului că la data de 27 septembrie 2024, printr-o notificare (anexată la prezenta), postul „TVC 21” a informat Consiliul Audiovizualului că principalul program de știri și actualități „News Digest” va fi difuzat în continuare la ora 19.30, dar nu la 19.30. Astfel, „TVC 21” prealabil a anunțat despre modificarea orei de difuzare a respectivului program.”*

În ceea ce privește subiectul difuzat pe data de 03.10.2024, având conținutul: *„Veronica Drăgălin, șefa Procuraturii Anticorupție: „Oamenii care iau bani pentru voturi riscă amenzi și confiscării”*, atragem atenția Membrilor Consiliului că acest subiect nu a fost difuzat la rubrica specială „Electorală 2024”, deoarece am considerat că în calitate de șefă a Procuraturii Anticorupție, dna Veronica Drăgălin, a adus la cunoștința publicului o informație ce se referă și are tangență cu răspunderea penală și contravențională pentru acțiuni concrete. Am considerat că subiectul difuzat nu are tangență cu reflectarea alegerilor astfel încât să fie plasat la rubrica specială „Electorală 2024”. În practica postului nostru, astfel de situații nu au mai existat, dar pentru viitor, în cazul în care Consiliul Audiovizualului va decide că astfel de subiecte vor trebui să fie difuzate în rubrica specială „Electorală 2024”, postul „TVC 21” se va conforma și va respecta, solicitând respectivelor Consiliul Audiovizualului să ia în considerare că postul „TVC 21” dispune toate eforturile într-o respectarea prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale la difuzarea programelor sale, inclusiv în procesul de reflectare a campaniei electorale.”

În contextul celor exprimate de „TVC 21” menționăm că, dat fiind faptul desfășurării unei campanii electorale în această perioadă, mesajul de avertizare a dnei procuror. Veronica Drăgălin, a fost adresat cetățeanului alegător, care urmează să-și expună votul la data de 20 octombrie 2024.

În legătura cu notificarea recepționată de CA din partea „TVC 21”, prin care ne comunică despre ora principalului program de știri – 19:55, menționăm că în Declarația de reflectare a alegerilor, ora indicată lipsește, fiind incluse doar orele 8:30, 19:30 și 21:30. Potrivit Regulamentului CPC, pct. 36 specifică tipurile de programe pe care furnizorul de servicii media este în drept să le modifice fără a solicita aprobarea CA: „1) numărul sau durata programelor de publicitate electorală; 2) periodicitatea sau durata emisiunilor de informare electorală; 3) numărul sau durata emisiunilor de programare electorală; 4) numărul emisiunilor de dezbateri electorale”. Modificările efectuate de „TVC 21” în de programele de știri și actualități, circumstanțe în care „TVC 21” avea obligația de a solicita CA modificarea declarației editoriale privind reflectarea alegerilor, fiind inclusă ora principalului program de știri și actualități.

9. „TV8”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „TV8” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știrile TV8” de la ora 19:00, 16 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 52 min. 40 sec., ceea ce constituie 24% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„TV8” a avut o repartiție relativ uniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate în ziua de vineri – 4 subiecte, joi și duminică câte 3 subiecte, luni și marți câte 2 subiecte și miercuri un singur subiect.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști, preponderent concurenții electorali (36 ori), urmași de organele de stat și autorități politice (câte 17 ori), cetățeni de rând (7 ori), organul electoral și experți (câte 6 ori), iar participanții la referendum de 2 ori. Organele de stat fiind MAEIE, IGP, Procuratura Anticorupție, CNA, Judecătoria Cahul, SIS, Basiana UTA Căgăuzia. Dintre actorii politici au fost reflectați PSRM, CUIR, Pau Șor, Mariana Tauber, Bl. „Victorie” și PCRM, organul electoral fiind CEC, în calitate de experți s-au pronunțat (Promo-Lex, inițiativa civică „Cetățeni pentru Europa”), iar participanți la referendum au fost PCRM și PR.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali, iar cele mai puține apariții le-au avut participanții la referendum.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de control, „TV8” a reflectat toți concurenții electorali înregistrați de CEC, 11 la număr. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 15 min. 28 sec.

Concurenții electorali A. Stoianoglo și V. Furtună au fost reflectați în câte 5 subiecte, urmași de M. Sandu, R. Usatîi, I. Vlah în câte 4 subiecte, O. Țicu și T. Ulianovschi în câte 3 subiecte, iar ceilalți în câte 2 subiecte. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo cu 04 min. 23 sec. (28,3%), urmat de V. Furtună cu 04 min. 00 sec. (25,9%), urmași de I. Vlah cu 03 min. 18 sec. (14,9%), M. Sandu cu 01 min. 16 sec. (8,2%) și R. Usatîi cu 01 min. 08 sec. (7,3%), V. Tarley a beneficiat de 15 sec. (1,6%), iar I. Chiecu, A. Năstase și N. Morari cu câte 10 sec. (1,1%), aceștia fiind doar nominalizați.

Șapte concurenți electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte, iar patru concurenți electorali au fost reflectați prin apariții indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de control, „TV8” a reflectat 2 participanți la referendum din cei 15 participanți înregistrați de CEC. Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 10 sec. PCR și PR au beneficiat de timp egal de câte 5 sec. fiecare, fiind dinar nominalizați în același subiect (apartine indirect).

5. *Reflecția subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de control, „TV8” a reflectat 7 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 33 de femei și 43 de bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „TV8” au conținut teme relevante, deoarece au fost știri de interes public prin care s-a vorbit despre ultimele lansări în campania electorală, mituirea alegătorilor, buletine de vot pentru diasporă, încăleările electorale atestate de Asociația „Promo-Lex” etc.

8. *Atitudinea autorului*

„TV8” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. *Accesibilitatea*

„TV8” a respectat regulile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin vociferarea în limba română și rufarea literelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În data de 04 octombrie 2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 19:00, a fost difuzat un subiect cu titlul „*Combat mituri și fantezii*” care mi a fost încadrat în rubrica „Electorală 2024”. Din spusele prezentatoarei, „*folosirea legat de LGBT sora utilizat intenționat de politicieni și activiști prin ruși pentru a distorsiona valorarea RM în UE și referendumul constituțional din 20 octombrie, este opinia experților naționali în cadrul inițiativei civice „Cetățeni pentru Europa”, care și-au propus să demonteze miturile și să informeze corect cetățenii*”. „*vor să folosească valorile oamenilor și fricile lor ca să-l manipuleze din punct de vedere electoral*”, a declarat membrul echipei „Cetățeni pentru Europa”, Eugen Muravschi. La finalul subiectului, reporterul susține că inițiativa are misiunea de a combate dezinformarea și manipulările care circulează în spațiul public cu privire la referendumul din 20 octombrie și aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie 2024, „TV8” a difuzat 7 emisiuni de promovare electorală, 6 din ele au vizat alegerile prezidențiale, iar 1 – referendumul republican.

III. Dezbateri electorale

În perioada de control, „TV8” nu a organizat dezbateri electorale.

IV. Concluzii

Comparativ cu perioada precedentă, „TV8” a reflectat aproximativ același număr de subiecte electorale și aproximativ același timp de reflecție atât a subiectelor, cât și a concurenților electorali. Un alt aspect comparativ între perioadele supuse conținutului ține de încadrarea subiectelor electorale în rubrica „Electorală 2024”. Dacă în prima perioadă subiectele cu caracter electoral au fost incluse în rubrică, în a doua perioadă, și anume în data de 04 octombrie 2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 19:00, a fost difuzat un subiect cu titlul „*Combat mituri și fantezii*” care nu a

foșt încadrat în rubrica „Electorală 2024”. În acest sens fiind relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală 20_”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale atât la început și la final.”

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegărilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

În data de 10.10.2024, CA a recepționat scrisoarea nr. din aceeași dată din partea AO „Media Alternativă”, care a comunicat următoarele: „Reportajul menționat în raport a creat confuzie în momentul clasificării acestuia. Materialul nu a vizat direct vreun concurent electoral sau instituție/autoritate implicată în procesul electoral, ci a relatat despre drepturile omului, fenomenul de-informării, promovării falsurilor, mirajilor și narativelor direcționate împotriva statelor și valorilor Uniunii Europene. Este important să menționăm că și protagoniștii reportajului nu vorbeau despre opțiunile de vot, procesul electoral fiind menționat doar ca și perioadă de timp. În acest context, vă rugăm respectuos ca în momentul adoptării unei decizii să țineți cont de circumstanțele expuse supra.”

10. „TVR Moldova”

L. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „TVR Moldova” a difuzat, în programul de știri și actualități „Telegazeta” de la ora 18:00, 18 subiecte cu caracter electoral.

Volumele totale alocare subiectelor cu caracter electoral a fost de 52 min. 45 sec., ceea ce constituie 21% din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate în perioada supusă monitorizării.

„TVR Moldova” a avut o repartitie neuniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate luni și marți – câte 4 subiecte, iar cele mai puține – miercuri și sâmbătă (câte 1 subiect).

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral, au fost reflectate șase categorii de protagoniști, preponderent concurenții electorali (24 de ori), organele de stat (7 ori), precum Inspectoratul General de Poliție, Procuratura Anticorupție, un organ electoral (4 ori), actori politici (4 ori), participanți la referendum (PAS, PCRM și MAN) și un expert – „Promo Lex”.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de control, „TVR Moldova” a reflectat toți concurenții electorali înregistrați de CEC, 11 la număr. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 13 min. 09 sec.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Stoianoglo – cu 01 min. 54 sec. (14,4%), urmat de V. Furtună cu 01 min. 47 sec. (13,6%), iar de cel mai puțin timp de reflectare a beneficiat N. Morari cu 28 sec. (3,5%).

Concurenții electorali au fost reflectați cu oferirea timpului pentru prezentarea activităților electorale. Majoritatea concurenților electorali au avut intervenții directe și indirecte. Doar indirect au fost reflectați R. Usatii și O. Tîcu.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat 5 participanți la referendum înregistrați de CEC și a acordat timp egal pentru fiecare. Volumul total de timp, oferit participanților la referendum, a fost

de 15 sec. Fiecare conținut electoral a fost reflectat cu 5 sec., fiind menționați într-un singur subiect (reflecții doar indirect).

5. *Reflecția subiectelor electorale de caracter conflictual*

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat 3 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 20 de bărbați și 13 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „TVR Moldova” au fost relevante și au vizat procesul electoral: lansarea în campanie a concurenților electorali și a trei participanți la referendumul republican constituțional, rezultatele raportului „Promo Lex” referitor la neregulile depistate în procesul electoral, tipărirea buletinelor de vot, precum și implicarea bisericii în procesul electoral.

8. *Atitudinea autorului*

„TVR Moldova” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. *Accesibilitatea*

„TVR Moldova” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin limbaj mimico-gestual.

10. *Conformitatea cerințelor legate. Generic*

Subiectele din 02 octombrie 2024 cu titlul „*CEC vor deschide cinci secții de votare în Rusia*”, din 03 octombrie 2024 cu titlul „*Noi scheme de corupție puse la cale de gruparea Șor*” și din 05 octombrie 2024 cu titlul „*Popescu: Acum se va decide soarta Republicii Moldova*”, difuzate de „TVR Moldova”, nu a fost incluse în rubrica „*Electorală-2024*”.

II. Emisiunile de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie 2024, „TVR Moldova” a difuzat 4 emisiuni de promovare electorală care au vizat alegerile prezidențiale.

Este de menționat faptul că „TVR Moldova” nu a utilizat rubrica destinată promovării electorale pentru difuzarea emisiunilor respective, dar a folosit rubrica „*Electorală 2024*”.

III. Dezbateri electorale

În perioada de control, „TVR Moldova” nu a organizat dezbateri electorale.

IV. Concluzii

Deși „TVR Moldova” a difuzat mai puține subiecte electorale decât în prima perioadă de raport (18 față de 30), timpul alocat acestora a crescut, de la 42 min. 32 sec. la 32 min. 45 sec. Prezența concurenților electorali, ca timp de reflecție, în prima perioadă a constituit 25 min. 38 sec., iar în cea de-a doua – 13 min. 09 sec.

În ceea ce privește reflecția participanților la referendum, „TVR Moldova” i-a menționat pe 3 din 15, demonstrând astfel o abordare superficială a subiectului în știri.

De asemenea, doar în prima perioadă a fost difuzat un subiect în afara rubricii „*Electorală 2024*”, în a doua perioadă nu au fost înscrise în rubrică trei subiecte, aceste fiind „*CEC vor deschide 5 secții de votare în Rusia*”, „*Noi scheme de corupție puse la cale de gruparea Șor*” și „*Popescu: Acum se va decide soarta Republicii Moldova*”, în acest sens fiind relevant pct. 38 din Regulamentul CEC, care prevede: „*În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la*

rubrica specială „Electorală – 20_”, evidențiată prin sunete acustice sau vizuale unice la început și la final.”

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 328/2022: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

1.1. „Cinema 1”

L. Program de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Cinema 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Buletin de știri”, luni-vineri, de la ora 17:00, 29 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 02 min. 49 sec., ceea ce constituie 25% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Cinema 1” a avut o repartitie relativ uniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 03 octombrie - 8 subiecte.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști, preponderent concurenți electorali – 30 de apariții, participanți la referendum – 12 apariții, organele electorale – 8, organ de stat – 7, lideri politici – 3, cetățeni de rând – 2 și experți independenți – 1 apariție.

3. *Reflectarea concurenților electorali*

În perioada de raport, „Cinema 1” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CFC, volumul total de timp oferit concurenților electorali fiind de 34 min. 45 sec.

Totodată se arestă că „Cinema 1” a reflectat relativ neproporțional, ca durată, concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 09 min. 37 sec. (27,7%), urmată de A. Stoianoglo cu 03 min. 43 sec. (10,7%). De cel mai puțin timp de reflectare a beneficiat V. Furtună – 01 min. 05 sec. (3,1%).

Concurența electorală M. Sandu a fost reflectată în cele mai multe subiecte de știri cu caracter electoral - 5. Concurenții electorali: I. Vlah, A. Năstase, O. Țicu, T. Ulianovschi și N. Morari au fost reflectați în 3 subiecte cu caracter electoral. A. Stoianoglo, R. Usufi, V. Tarlev, I. Chien și V. Furtună au fost reflectați în 2 subiecte de știri cu caracter electoral.

Concurenții electorali: A. Stoianoglo, M. Sandu, R. Usufi, V. Tarlev, I. Vlah, A. Năstase, O. Țicu, T. Ulianovschi și N. Morari au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte. Concurenții electorali I. Chien și V. Furtună au avut doar apariții indirecte.

4. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de raport, au fost reflectați 6 din 15 participanți la referendum înregistrați de CFC. Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 04 min. 48 sec.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat PSDR cu 01 min. 29 sec., urmat de ALDE cu 01 min. 26 sec. și PVE 01 min. 14 sec. Participanții la referendumul republican constituțional au fost reflectați astfel: PAS a beneficiat de 19 sec., PCRMR și PR au avut câte 10 sec. din timp de reflectare. Participanții la referendum MRM, CUB, BL „Împreună”, MAN, PDA, AUR, PPN, ACASĂ și VP nu au beneficiat de timp de reflectare.

Participanții la referendumul republican constituțional ALDE a fost reflectat în 4 subiecte de știri cu caracter electoral. Participanții la referendumul republican constituțional PCRMR, PR și PSDR au fost reflectați în 2 subiecte cu caracter electoral. Într-un subiect cu caracter electoral au fost reflectați PVE și PAS. Totodată este de menționat că PCRMR și PR au fost doar nominalizați. Participanții la

referendum MRM, CUB, HL „Împreună”, MAN, PDA, AUR, PPN, ACASĂ și VT nu au fost reflectați în subiecte de știri cu caracter electoral.

Participanții la referendumul republican constituțional PVL, ALDE și PSDE au beneficiat de apariții directe și indirecte în subiecte cu caracter electoral. Participanții la referendumul republican constituțional PCRM, PR și PAS au avut două apariții indirecte. Alți participanți, precum MRM, CUB, HL „Împreună”, MAN, PDA, AUR, PPN, ACASĂ și VT, nu au beneficiat de apariții în subiecte de știri cu caracter electoral.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Cinema 1” a prezentat 6 subiecte electorale cu caracter conflictual. Subiectele electorale cu caracter conflictual au fost prezentate de serviciul media audiovizual în mod imparțial.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender arată prezența a 17 femei și 30 de bărbați.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Cinema 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: lansarea în campanie a concurenților electorali și a participanți la referendumul republican constituțional, promisiunile electorale ale unor concurenți pentru funcția de președinte al Republicii Moldova, tentativa de corupere a alegătorilor de unii actori politici, deschiderea secțiilor de votare, tipărirea buletinelor de vot etc.

8. Atitudinea autorului

„Cinema 1” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitatea

„Cinema 1” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rulara titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, „Cinema 1” a difuzat 29 de subiecte de știri cu caracter electoral. În rezultatul controlului s-a constatat că 28 din 29 din subiecte cu caracter electoral au fost incluse în rubrica specială „Electorală 2024”, evidențiată prin semnale acustice și vizuale unice la început și la final. Dar un subiect de știri, intitulat „Alina Sanda despre vânzarea permisiunilor în caz de lașitate UE”, difuzat în data de 30.09.2024, nu a fost inclus în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Emisiuni de promovarea electorală

În rezultatul controlului, s-a constatat că, în perioada de raport 20 septembrie-04 octombrie 2024, „Cinema 1” a difuzat, cumulativ, 6 emisiuni de promovare electorală, dintre care 4 au vizat alegerile prezidențiale, iar 2 – referendumul constituțional.

III. Concluzii

Conform Declarației privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, „Cinema 1” s-a angajat să difuzeze buletinul de știri la ora 17:00. În urma controlului pentru perioada 20-29 septembrie 2024, s-a constatat că serviciul media audiovizual a difuzat buletinul informativ la ora 18:00. Monitorizarea perioadei 30 septembrie-06 octombrie 2024 arată că serviciul media audiovizual a rectificat abaterrea prin asigurarea difuzării buletinului de știri la ora 17:00, conform Declarației.

De asemenea, „Cinema 1” a difuzat un subiect cu caracter electoral, intitulat „Măia Simona despre văzarea jurnaliștilor în caz de integrare UE”, pe data de 30.09.2024, în afara rubricii speciale „Electorală 2024”. Prin urmare, sunt relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse în rubrica specială „Electorală – 20”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.”

12. „N4”

I. Program de știri și actualități

1. Reflecția campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „N4” a difuzat, în programul de știri și actualități „Ochiișor”, de la ora 21:00, 7 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 19 min. 44 sec., ceea ce constituie 16% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„N4” a avut o repartitie uniformă a subiectelor cu caracter electoral, cu excepția zilei de joi, 05 octombrie 2024, când a difuzat 3 subiecte, în celelalte zile difuzând câte unul.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști: concurenți electorali, participanți la referendum, organe de stat, actori politici și organe electorale.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali (24 de ori), urmați de organele de stat: Președinția, Inspectoratul General al Poliției și Procuratura Anticorupție (de 5 ori) și actorii politici PAS, I. Șor, CUB (de 4 ori), dar cele mai puține apariții le-a avut organul electoral CEC (de 2 ori) și participantul la referendum PSDL (1 dată).

Totodată, cetățenii de rând și experți nu au fost reflectați.

3. Reflecția concurenților electorali

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 09 min. 03 sec. Totodată, se atestă că „N4” a reflectat relativ neproportional, ca durată, concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflecție a beneficiat A. Năstase cu 01 min. 54 sec. (21,0%), urmat de N. Morari cu 01 min. 32 sec. (16,9%) și A. Stolanoglo cu 01 min. 14 sec. (13,6%), iar cel mai puțin au fost reflectați R. Usatfi și T. Ulianovschi cu câte 05 sec. (0,9%).

În perioada de raport, N. Morari a fost reflectată în cele mai multe subiecte – 4, cu o durată de 01 min. 32. urmat de A. Năstase și A. Stolanoglo, reflectați în câte 3 subiecte, cu o durată de 01 min. 54 sec. și 01 min. 14 sec., iar de cel mai puțin timp de reflecție (05 sec.) și de cel mai mic număr apariții au beneficiat R. Usatfi și T. Ulianovschi, fiind vizati în câte un subiect.

Majoritatea concurenților electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte, cu excepția concurenților R. Usatfi, V. Tarlev, I. Cliven, O. Ticu și T. Ulianovschi, care au avut doar apariții indirecte.

4. Reflecția participanților la referendum

În perioada de raport, „N4” a reflectat un participant la referendum din cei 15 înregistrați la CEC. Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 01 min. 14 sec. Singurul participant reflectat, PSDL, a fost mediatizat într-un subiect, cu durata de 01 min. 14 sec., PSDL a fost reflectat în mod direct și indirect.

5. Reflecția subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „N4” a reflectat un subiect electoral conflictual, fiind prezentat echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 20 de bărbați și 14 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „N4” au fost relevante și au vizat procesul electoral: promisiunile concurenților electorali, tirajul buletinelor de vot și dezvățuri în legătură cu finanțarea ilegală a partidelor și coruperea masivă a alegătorilor.

8. *Atitudinea autorului*

„N4” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanți la referendum reflectați.

9. *Accesibilitatea*

„N4” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de vîz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generale*

În perioada de raport, s-a atestat că, la data de 03 octombrie 2024, „N4” nu a inclus un subiect în rubrica „Electorală-2024”. În cadrul subiectului cu titlul „*Peste 15 mii de dolari pentru campania alegătorilor*”, au fost prezentate declarațiile șefului Inspectoratului General al Poliției, Viorel Cerișăuțeanu, și ale șefei Procuraturii Anticorupția, Veronica Brăgălin, referitoare la finanțarea ilegală a partidelor politice și la coruperea masivă a alegătorilor, în contextul scrutinelor electorale.

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 27 septembrie-04 octombrie 2024, „N4” a difuzat 3 emisiuni de promovare electorală, dintre care 2 au vizat alegerile prezidențiale, iar 1 – referendumul constituțional.

Totodată, s-a atestat că pe data de 5 octombrie 2024, după expirarea perioadei de 15 zile stabilite de art. 90 alin. (7) din Codul electoral nr. 325/2022, începând cu ora 19:00, „N4” a difuzat 8 emisiuni de promovare electorală.

III. Dezbateri electorale

În perioada de referință, „N4” a difuzat 2 dezbateri electorale pentru candidații la funcția de Președinte al Republicii Moldova și 2 dezbateri electorale pentru referendumul republican constituțional. Dat fiind faptul că, în perioada de raportare, programe de dezbateri electorale au fost organizate și difuzate exclusiv în cadrul „N4”, analiza conținutului acestora va fi prezentat în următorul raport.

IV. Concluzii

În raport cu activitatea „N4”, constatăm relevanța pct. 38 din Regulamentul CEC, care prevede: „*În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală 20”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la sfârșit.*”

De asemenea, rezultatele controlului au atestat că „N4” a difuzat 8 emisiuni de promovare electorală care nu se încadrează în perioada indicată la art. 90 alin. (7) din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 40 din Regulamentul CEC.

Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: „*În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de interes, concurenții electorali (candidații în alegeri și participanți la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.*”

Potrivit art. 90 alin. (7) din Codul electoral nr. 325/2022: „*În campania electorală pentru alegerile parlamentare, prezidențiale și pentru referendumurile republicane, furnizorii naționali de servicii media care vor reflecta campania electorală, a căror listă este actualizată și adusă la cunoștința publică de către Consiliul Audiovizualului, acordă partidelor politice, blocurilor electorale și candidaților independenți înregistrat în calitate de concurenți electorali sau participanți la*

referendum timp de antenă gratuit, câte 5 minute la serviciile de televiziune și câte 10 minute la serviciile de radiodifuziune sonoră, în scopul expunerii programelor electorale și al informării alegătorilor. Acești timpi de antenă se acordă în mod integral în primele 15 zile de la începerea campaniei electorale și nu pot fi utilizați în scopul difuzării publicității electorale.”

Prin scrisoarea nr. D1/10-10/2024 din 10.10.2024, furnizorul de servicii media „SELECTCANAL – TV” a comunicat că subiectul privind declarațiile șefului IGP și ale șefei PA privind implicarea a 130 000 de persoane într-o rețea de finanțare ilegală și cumpere a alegătorilor, difuzat în data de 03 octombrie 2024, a fost plasat în afara rubricii „Electorala-2024” deoarece „nu face parte din categoria „programe audiovizuale cu caracter electoral”. În acest context, furnizorul de servicii media invocă art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul electoral nr. 325/2022, „care indică expres care din programele de știri și actualități constituie programele audiovizuale cu caracter electoral, și anume: rubricile sau prefațele informative, evidențiate prin semnale auzibile și vizuale unice, în care pot fi difuzate informații despre tehnica votării, sistemul electoral, alte aspecte ale procesului electoral, sondaje de opinie și activități de campanie ale grupurilor de interes, ale concurenților electorali și ale participanților la referendum”. Reieșind din prevederile articolului susmenționat, „SELECTCANAL – TV” SRL a catalogat subiectul în cauză ca „o știre ce depășește cu mult agenda electorală, dar care reprezintă o atenționare și o avertizare la securitatea statului și a societății, fapt pentru care urmează să fie adusă la cunoștința tuturor vocatilor. Având din aceste considerații, mesajul IGP și al șefei PA a fost difuzat cu prioritate în buletinele de știri, pentru a sublinia importanța acestuia”. Totodată, furnizorul de servicii media și-a argumentat acțiunea prin faptul că:

- „știrea poartă un caracter de interes național, care va depăși cu siguranță convergența și perioada electorală 2024;

- în conținutul știrii nu a fost vizat niciun concurent electoral sau participant la referendum, nu conține activități electorale tipice, iar sursele informațiilor nu sunt subiecți implicați în activitățile electorale, ei instituții responsabile de protecția normelor de drept”.

Cu privire la ștarea de la prevederile pct. 40 al Regulamentului CEC, furnizorul de servicii media a menționat că difuzarea emisiunilor de promovare electorală pe data de 5 octombrie 2024 a fost cauzată de „interpretarea greșită a prevederilor art. 385 alin. (1) din Codul Civil al RM”. Cu „Aplicând prevederile art. 385 alin. (1), data începerii campaniei electorale nu a fost inclusă în calculul de 15 zile de la începerea campaniei”.

În același context, furnizorul de servicii media a remarcat „o organizare sub orice critică a concurenților electorali”, pentru realizarea emisiunilor de promovare electorală fiind nevoit să expedieze repetat scrisori subiecților implicați în campaniile electorale. Totodată, se menționează că, conform Declarației privind politica editorială de reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional, difuzarea emisiunilor de promovare electorală a fost programată pentru zilele de sâmbătă și duminică, la ora 19.00. În fapt, furnizorul de servicii media nu a recepționat nicio adresare de la subiecții electorali pentru datele de 21-22 septembrie 2024. Astfel, în al doilea week-end a difuzat doar două spoturi, ultimele 8 spoturi fiind recepționate în intervalul 30 septembrie-04 octombrie 2024.

Cu referire la invocarea art. 385 alin. (1) din Codul Civil al Republicii Moldova, menționăm că, aplicabil de fapt este alin. (2) al articolului dat, potrivit căruia „Data începerii campaniei electorale se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen. Regula se extinde și asupra zilei de naștere la calcularea termenilor.”

13. „SOR-TV”

I. Programe de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „SOR-TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri” de la ora 17:00, 1 subiect cu caracter electoral. Volumul total alocat acestuia a fost de 03 min. 29 sec., ceea ce constituie 17% din durata totală a programului de știri și actualități.

„SOR-TV” a difuzat doar un subiect cu caracter electoral, în ziua de duminică, data de 06.10.2024,

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectului cu caracter electoral a fost reflectată doar categoria „ceișeni de rând”, fiind înregistrate 10 apariții. Alte categorii de protagoniști nu au fost reflectate.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „SOR-TV” nu a reflectat activitatea concurenților electorali,

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „SOR-TV” nu a reflectat activitatea participanților la referendum.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

„SOR-TV” nu a difuzat subiecte cu caracter conflictual.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atacă prezența a 7 femei și 3 bărbați.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectul abordat de „SOR-TV” a fost relevant și a vizat procesul electoral, fiind difuzat un reportaj despre opoia locuitorilor din satul Cărnățeni, vizavi de alegerile prezidențiale din 20 octombrie 2024.

8. Atitudinea autorului

„SOR-TV” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de protagoniști.

9. Accesibilitatea

„SOR-TV” nu a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de vâz sau auz, prin lipsa titrării pentru persoanele cu dizabilități în programele de știri și actualități cu conținut electoral.

10. Conformitatea cerințelor legale, Generale

În perioada de raport, „SOR-TV”, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 17:00, difuzat la data de 06.10.2024, nu a inclus în rubrica „Electorală 2024” subiectul despre așteptările locuitorilor din satul Cărnățeni privind alegerile prezidențiale.

II. Concluzii

Este de specificat faptul că, în perioada de raport, „SOR-TV” a avut doar un subiect electoral, care a fost difuzat în programul de știri și actualități la ora 17:00 pe data de 06.10.2024 (duminică), dar acesta nu a fost inclus în rubrica specială „Electorală 2024”, fiind relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul CEC: „*În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse în rubrica specială „Electorală – 20_”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.*”

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: „*În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.*”

14. „Drochia TV”

I. Program de știri și actualități

1. *Reflecția campaniei electorale*

În perioada de control, serviciul media audiovizual „Drochia TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Sinteza electorală săptămânală” de la ora 19:30, 2 subiecte cu caracter electoral. Acest program de știri și actualități este difuzat în ziua de sâmbătă și retransmis în reluare în ziua următoare. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 12 min. 52 sec., ceea ce constituie 100% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Drochia TV” s-a angajat să reflecte programele de știri și actualități în fiecare zi de sâmbătă, cu reluări în ziua de duminică, respectiv, la data de 05 octombrie 2024, au fost prezentate 2 subiecte cu caracter electoral.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 2 categorii de protagoniști: participanți la referendum și concurenți electorali.

Cetățeni de rând, actori politici, organe de stat, experți și organ electoral nu au fost reflectați.

3. *Reflecția concurenților electorali*

În perioada de raport, „Drochia TV” a reflectat 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 10 min. 09 sec. De cel mai mult timp de reflecție a beneficiat I. Vlah cu 1 min. 13 sec. (12%), urmată de V. Tarlev cu 1 min. 11 sec. (11,7%). „Drochia TV” a reflectat echilibrat concurenții electorali.

Fiecare concurent electoral a fost menționat într-un singur subiect cu oferirea timpului pentru prezentarea activităților electorale. Cei 11 concurenți electorali au avut doar intervenții directe.

4. *Reflecția participanților la referendum*

În perioada de raport, „Drochia TV” a reflectat toți participanții la referendum înregistrați de CEC. Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 01 min. 15 sec.

Toți participanții la referendum au fost menționați într-un singur subiect, fiind reflectați indirect.

5. *Reflecția subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Drochia TV” nu a reflectat niciun subiect electoral conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 7 bărbați și a 4 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „Drochia TV” au fost relevante, deoarece au vizat concurenții electorali și participanții la referendum.

8. *Atitudinea autorului*

„Drochia TV” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali și participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitatea*

„Drochia TV” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de vizi sau auz, prin cularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale, Generice*

Toate subiectele electorale difuzate de către „Drochia TV” au fost incluse în rubrică „Electoralu-2024”.

II. Concluzii

Menționăm că, în comparație cu perioada de control precedentă, în perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, „Drochia TV” a difuzat subiecte electorale mai detaliate, oferindu-le concurenților electorali un timp mai mare de reflecție. Dacă în perioada precedentă concurenții au fost menționați indirect cu câte 5 sec. fiecare, în perioada 30-06 octombrie 2024 concurenții electorali au fost reflecțai mai direct.

Conținutul Declarației privind politica editorială pentru reflecția alegerilor prezidențiale și referendumului „Drochia TV” se obligă să reflecție concurenții electorali și participanții la referendum în programele de știri și actualități în cadrul „Sinteza electorală săptămânală” în ziua de sâmbătă, ora difuzării 19:30, și reluări în ziua de duminică. În urma controlului s-a constatat faptul că „Drochia TV” a difuzat subiecte cu caracter electoral în zilele de sâmbătă și duminică.

În acest sens, „Drochia TV” nu a admis abateri de la Declarația privind politica editorială pentru reflecția alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional.

15. „Media TV”

I. Programe de știri și actualități

1. *Reflecția conținutului electoral*

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, serviciul media audiovizual „Media TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri Media TV” de la ora 18:00, 7 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 22 min. 02 sec., ceea ce constituie 1% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„Media TV” a avut o repartitie neuniformă a subiectelor cu caracter electoral difuzate. Toate subiectele cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 05.10.2024 (sâmbătă). În ziua de duminică, „Media TV” nu a difuzat subiecte electorale în cadrul programelor de știri, deși s-a angajat să o facă.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflecțate 6 categorii de protagoniști, preponderent, cetățeni de rând (29 de ori), concurenți electorali (12 ori), experți – 8 (Promo-Lex, Newsmaker.md, Agora.md, Diez.md, Ziarul de Gardă, Anotul Jâranu, Alex Cozer și CACDR), organul electoral – 5 (CEC) și actori politici – 3 (Ilan Șor, Igor Dodon și Vladimir Voronin).

Nu au avut apariții protagoniști din categoriile „organe de stat” și „participanți la referendum”.

De cele mai multe apariții au beneficiat cetățenii de rând. Cele mai puține apariții le-au avut actorii politici.

3. *Reflecția concurenților electorali*

În perioada de raport, „Media TV” a reflecțat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 min. 15 sec.

În totalitate, se atestă că „Media TV” a reflecțat proporțional ca durată, concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflecție a beneficiat M. Sandu cu 01 min. 05 sec. (25,5%), urmată de A. Stoianoglo cu 45 sec. (17,6%), iar cel mai puțin a fost reflecțat A. Năstase cu 05 sec. (2%).

Toți concurenții electorali au fost doar nominalizați. La fel, concurenții electorali, cu excepția lui V. Tarlev, au fost reflecțai în câte un subiect. Cea mai mare durată de reflecție a avut-o M. Sandu cu 01 min. 05 sec. Cea mai mică durată de reflecție a avut-o A. Năstase cu 05 sec. Concomitent V. Tarlev a fost reflecțat în cadrul a două subiecte, dar cu o durată totală de 25 sec.

4. *Reflecția participanților la referendum*

În perioada de raport, „Media TV” nu a reflecțat participanți la referendum.

5. *Reflecția subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Media TV” nu a reflectat subiecte electorale cu caracter conflictual.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 26 de bărbați și 21 de femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele electorale abordate de „Media TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: reflectarea opiniei alegătorilor în vox-populi și sondaje de opinii și informații generale de la CRC privind tehnica votării. De asemenea, „Media TV” a pus accent pe evenimente regionale importante pentru procesul electoral din raionul Cimișlia, ca de exemplu instruirea membrilor BESV din raion sau difuzarea unui vox-populi printr-o locuitoră a orașului Cimișlia pentru a observa care sunt opiniile cetățenilor față de alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024.

8. Atitudinea autorului

„Media TV” a manifestat atitudine nepărținitoare față de concurenții electorali/participanți la referendum reflectați.

9. Accesibilitatea

„Media TV” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rulara titrelor care nu corespund cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, în programul de știri și actualități de la 18:00 din data de 05 octombrie 2024, în cadrul serviciului de televiziune „Media TV”, au fost difuzate rezultatele unui sondaj de opinii privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, elaborat de compania „CBS-AXA”, fiind omișe următoarele informații: cine a comandat sondajul, metodologia și perioada efectuării sondajului, geografia, eșantionul și marja de eroare.

De asemenea, este de menționat faptul că, potrivit declarației privind reflectarea alegerilor, „Media TV” s-a angajat să difuzeze subiecte electorale în programele de știri și actualități săptămâna și duminică, la ora 18:00. Rezultatele controlului au atestat că „Media TV” nu a difuzat subiecte electorale în programele de știri și actualități din data de 06.10.2024 (duminică), omisiunea constituind o încălcare a Declarației privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, aprobată de CA.

II. Concluzii

Este de specificat faptul că în comparație cu perioada de control precedentă, 20-29 septembrie 2024, în care au fost difuzate 38 de subiecte cu caracter electoral, în perioada de raportare „Media TV” a difuzat 7 subiecte electorale, acestea fiind concentrate doar în ziua de sâmbătă (05.10.2024) a săptămânii.

La capitolul reflectării concurenților electorali, în săptămâna curentă nu fost doar nominalizați concurenții pentru alegerile prezidențiale, fără să fie mediatizate evenimentele electorale. Timpul acordat concurenților s-a acumulat, preponderent, din vox-populi. În care localnicii din orașul Cimișlia au relevat despre sursele din care se informează pentru alegerile prezidențiale din 20 octombrie.

În cazul reflectării participanților la referendumul republican constituțional, comparativ cu săptămâna precedentă, „Media TV” nu a oferit timp de reflectare participanților la referendum, dar a organizat un sondaj de opinii în rândul locuitorilor orașului Cimișlia pentru a afla care vector de dezvoltare externă preferă cetățenii de rând.

La capitolul relevanței temelor abordate, putem specifica că, în perioada de raport, „Media TV” a acordat atenție subiectelor electorale de importanță regională pentru raionul Cimișlia, fiind

mediatizată și opinia oamenilor din or. Cîmășlia cu privire la oportunitatea desfășurării scrutinului prezidențial și a referendumului republican constituțional în aceeași zi.

În perioada de control, „Media TV” a difuzat un sondaj de opinii privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, elaborat de compania „CBS-AXA”, prezentând incomplet datele sondajului, fiind omise următoarele informații: cine a comandat sondajul, metodologia și perioada efectuării sondajului, geografia, eșantionul și marja de eroare. În acest context fiind relevante prevederile pct. 48 din Regulamentul CEC, care statuează următoarele: „*În perioada electorală FSM, în cazul în care reflectă rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor, prezintă suplimentar în mod obligator următoarea informație: 1) cine a comandat, cine a realizat și dacă se renunțe, cine a plătit sondajul; 2) metodologia utilizată și perioada în care a fost efectuat sondajul; 3) geografia sondajului, dimensiunea eșantionului (numărul de respondenți) și marja de eroare; 4) autorizarea sau lipsa autorizării sondajului de către CEC.*”

Totodată, esse de menționat că, potrivit declarației privind reflectarea alegerilor aprobate de CA, „Media TV” s-a angajat să difuzeze subiecte electorale în programele de știri și actualități doar sâmbăta și duminica, la ora 18:00. Rezultatele controlului au atestat că „Media TV” nu a difuzat subiecte electorale în programele de știri și actualități pe 06.10.2024 (duminică), fiind relevante prevederile pct. 23 din Regulamentul CEC: „*FSM reflectă alegările în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA.*”

Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: „*În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.*”

16. „Axial TV”

Serviciul media audiovizual „Axial TV” s-a angajat inițial, prin Declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor, de a difuza programe de știri și actualități cu caracter electoral (rubrici / grupe informative, evidențiate cu genericul „Electoralu 2024”).

În rezultatul controlului, s-a constatat că, în perioada de raport, serviciul media audiovizual „Axial TV” nu a difuzat programe de știri și actualități cu caracter electoral.

De asemenea, în rezultatul controlului s-a constatat că serviciul media audiovizual „Axial TV”, în perioada de raport: 20 septembrie-04 octombrie 2024, a difuzat, cumulativ, 2 emisiuni de promovare electorală, dintre care o emisiune de promovare electorală a vizat alegerile prezidențiale, iar o emisiune s-a referit la referendumul constituțional. Rezultatele controlului au atestat că „Axial TV” a difuzat emisiunile de promovare electorală în conformitate cu rigorile legale.

În cadrul ședinței CA din data de 04 octombrie 2024, membrii CA au luat act de Notificarea cu privire la renunțarea la reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, recepționată din partea furnizorului de servicii media „HONESTAS” SRL, fondatorul serviciului media audiovizual „Axial TV”.

17. „TV Elita”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 30 septembrie-06 noiembrie 2024, „TV Elita” a difuzat, în programele de știri și actualități, 7 subiecte cu caracter electoral. Este de menționat că toate știrile au fost în reluare, fiind difuzate în perioada anterioară 20-29 septembrie 2024. Volumul total alucal subiectelor cu caracter

electoral a fost de 06 min. 52 sec., ceea ce constituie 3% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„TV Elita” a difuzat subiecte cu caracter electoral în 4 zile. „TV Elita” a avut o distribuție inegală a știrilor electorale difuzate în săptămâna respectivă. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate la data de 30 septembrie 2024.

2. Reflectarea protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 3 categorii de protagoniști din 7. Astfel, cele mai multe prezențe în cadrul subiectelor cu caracter electoral le-au revenit concurenților electorali – 11 apariții, urmași de experți – cu 4 mențiuni și organul electoral (CEC) – cu 3 mențiuni. Totodată, organele de stat, actorii politici, participanții la referendum și cetățenii de rând nu s-au regăsit în buletinele de știri difuzate de „TV Elita”.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TV Elita” a reflectat 11 concurenți electorali, iar timpii de antenă oferți acestora au fost repartizați echitabil. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 55 sec. Este de menționat că toți concurenții electorali doar au fost menționați în cadrul unui singur subiect cu caracter electoral „*Lista finală a candidaților ce aspiră la fotoliul de președinte al RM*”. Fiecare concurent electoral a fost menționat într-un singur subiect. Cei 11 concurenți electorali au avut doar intervenții indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „TV Elita” nu a reflectat participanții la referendum în cadrul buletinelor informative difuzate.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

Știrile difuzate de „TV Elita” au avut caracter neconflictual.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 5 femei și 7 bărbați.

7. Relevanța temelor abordate

Toate subiectele cu caracter electoral difuzate de „TV Elita” în perioada de raport au fost relevante și au vizat procesul electoral.

8. Atitudine autor

„TV Elita” a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. Accesibilitate

„TV Elita” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin titrarea sincron a buletinelor de știri de la ora 21:00.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Este de menționat că, în 4 cazuri, ora de difuzare a buletinului informativ la „TV Elita” nu a corespuns cu ora indicată în declarație, fiind atestate devieri a orei de difuzare de până la 19 minute.

Totodată, s-a constatat difuzarea unui subiect cu caracter electoral cu titlul „*Consiliul Europei s-a declarat îngrijorat de amestecul Rusiei în alegerile prezidențiale și Referendumului din RM*” (difuzat în reluare în următoarele zile), dar care nu a fost încadrat în rubrica „Electorală 2024”.

II. Concluzii

În perioada de raport, „TV Elita” nu a oferit acces concurenților electorali și participanților la referendum în știrile cu caracter electoral, reflectând campania doar din perspectiva procesului electoral. Este de menționat că subiectele electorale, difuzate în perioada actuală, sunt știri care au fost difuzate în perioada anterioară.

Concurenții electorali au fost doar nominalizați într-un singur subiect, iar participanții la referendum nu au fost reflectați în buletine informative, situație constatată și în săptămâna anterioară controlului. În raport cu activitatea serviciului „TV Elita” sunt aplicabile prevederile pct. 28 din Regulamentul CEC, dat fiind faptul că ora de difuzare a buletinului informativ în zilele de 30 septembrie, 1,3,4 și 6 octombrie nu a corespuns cu cea indicată în declarație, fiind astfel atestată o deviere a orei de difuzare de până la 19 minute.

Torndară, fiind conștientă neincluderea subiectului cu caracter electoral în rubrica „Electorală 20_” (difuzat în reluare de 3 ori), se constată relevanța prevederilor pct. 38 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală 20_”, evidențiată prin semnale ustetice sau vizuale emise la început și la final”. Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegere) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

Prin scrisoarea nr. 10 din 10.10.2024, „Elita TV” a comunicat CA următoarele: „Aceste abateri nu au fost o rea intenție, unele fiind de natură tehnică în consecința ploilor torențiale. În plus, ca televiziune am trecut prin o perioadă mai îndelungată din punct de vedere birocratic, fiind supuși și altor controale, inclusiv din partea altui Consiliu, care ne-au atras de la activitatea de bază, deși s-au finalizat fără obiecții către „Elita TV”. 2. Privind rezultatele controlului Nr 2, care menționează că pentru difuzarea programului „Săptămâna de Gardă”, fără inserarea genericului „Electorală” ar fi relevante prevederile art. 90 din Codul electoral, precizez „Elita TV”, într-adevăr după programul propriu „Retrospectiva săptămânii” a difuzat programul „Săptămâna de Gardă”, în baza unei colaborări de durată cu „Ziua de Gardă”: este un conținut pe care „Elita TV” îl difuzează, păstrând cota minimă de 10% de conținut provenit de la Producătorii Independenți, conform prevederilor legale intrate în vigoare din 22 Iunie 2024. Membrii CA au identificat în programul menționat 4 subiecte care pot fi clasificate drept conținut cu caracter electoral. Totodată, „Elita TV” difuzează integral, acest conținut al unui Producător Independent, fără o narațiune impletită în program. În situația creată, cum ar arăta acest program, dacă ar fi întrerupt, pentru a fi inserate genericile „Electorală” Către Producător Independent nu ar accepta să fie fragmentat programul în acest sens. În situația creată am putea doar remedia la difuzarea acestor programe pe perioada campaniei. Apreciind rolul monitorizărilor CA pentru îmbunătățirea calității programelor „Elita TV”, vă asigurăm, din deschiderea întregii echipe, chiar și cu resurse limitate, de a exclude corecțiile semnalate de monitorii CA, și că vom continua să îmbunătățim permanent calitatea programelor emise în regim.”

18. „Studio-L”

I. Program de știri și actualități

1. Reflecția campaniei electorale

În perioada de control, serviciul media audiovizual „Studio-L” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri”, de la ora 19:05, 8 subiecte cu caracter electoral, dintre care 3 în reluare. Volumul total alncat subiectelor cu caracter electoral a fost de 31 min. 22 sec., ceea ce constituie 11% din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate în perioada supusă monitorizării.

„Studio-L” a difuzat știri cu caracter electoral în 6 zile din 7. Cele mai multe subiecte au fost difuzate în ziua de 01 și 06 octombrie.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 4 categorii de protagoniști: concurenți electorali, organ electoral, organ de stat și cetățeni de rând. Actori politici, experți și participanții la referendum nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Studio-L” a reflectat 11 concurenți electorali, iar timpul de antenă oferit acestora nu fost repartizat echitabil. Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 02 min, 31 sec. Este de menționat că toți concurenții electorali au avut timp de reflecție prin prisma expunerii programelor de campanie electorală, fiecare concurent fiind menționat într-un singur subiect. Cei 11 concurenți electorali au avut doar intervenții indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „Studio-L” nu a reflectat niciun participant la referendum din cei 15 înregistrați de CEC.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Studio-L” nu a reflectat niciun subiect electoral conflictual.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 19 bărbuți și a 29 de femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Studio-L” au fost relevante, deoarece au vizat concurenții electorali, Vox populi referitor la opțiunea aleasă pentru referendum, informații de la CEC.

8. Atitudinea autorului

„Studio-L” a manifestat atitudine nepărtinicioasă față de concurenții electorali reflectați.

9. Accesibilitatea

„Studio-L” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de vâz sau auz, prin rularea titlurilor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate în subiectul din data de 01 octombrie 2024.

10. Conformitatea cerințelor legale, Generik

Niciunul din subiectele electorale difuzate de către „Studio-L” nu a fost inclus în rubrica „Electorală-2024”, dată fiind lipsa acestuia.

II. Concluzii

În perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, „Studio-L” a reflectat concurenții electorali, omițând reflectarea participanților la referendum. În raport cu perioada precedentă de control a crescut numărul subiectelor electorale în buletinele de știri, de la 3 la 5. Se păstrează tendința difuzării în reluare a subiectelor electorale așa că se reflectă în ponderea sa durată și apariții a concurenților electorali.

Subiectele electorale nu au fost incluse în rubrica specială „Electorală 2024”. În acest context sunt relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: „*În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral vor fi incluse în rubrica specială „Electorală – 20__”, evidențiată prin sunetale acustice sau vizuale unice la început și la final.”*

Confirm art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022: „*În perioada electorală, programele televizate cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”*

Prin scrisoarea din 10.11.2024, SRL „Studio-L” a instituțional următoarele: „Studio-L își cere scuze pentru neînțelegerea privind modul de plasare a ginghalului „Electorală 2024”. Am considerat că aceeași treabă să fie difuzat exclusiv în cadrul rubricii de Publicitate Electorală. În politica noastră editorială privind reflectarea alegerilor, rubrica „Electorală 2024” este inclusă doar în blocurile de publicitate, ceea ce a dus în această interpretare eronată. Ne cerem scuze pentru neplăcerile cauzate și menționăm că această situație a fost corectată în săptămâna curentă. În urma recepționării scrisorii CA nr. 1776 din 02 octombrie 2024 și Raportul de control cu corectat greșelile și toate subiectele electorale se difuzează în rubrica „Electorală-2024”. Cu toate acestea, dorim să subliniem că, până la data de 10 octombrie, Studio-L a realizat mai multe emisiuni de educație electorală sub titlul „Acvant Direct”. În aceste emisiuni au fost invitați, printre alții, secretara CEC-ului, Dana Mădăruș, președintele Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral, Daniela Bordeianu, membrii Consiliului Național al Juriștilor și reprezentanții ai Consiliului Electoral de Circumscripție Electorală Regională Cluj-Napoca. Aceste emisiuni au avut ca scop educarea cetățenilor și încurajarea participării la vot. Studio-L își cere scuze încă o dată pentru această neînțelegere și pentru eventualele inconveniențe cauzate.”

19. „R Live TV”

În perioada de raport, serviciul media audiovizual „R Live TV” nu a difuzat programe de știri și actualități și nici dezbateri electorale.

Prin urmare, în ceea ce privește declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor din 20 octombrie 2024, „R Live TV” în perioada/campania electorală s-a angajat să difuzeze emisiuni de informare electorală, programe de promovare electorală, dezbateri electorale și publicitate electorală.

Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie-04 octombrie 2024, „R Live TV” a difuzat 5 emisiuni de promovare electorală pentru alegerile prezidențiale și 2 pentru referendumul constituțional.

Rezultatele atestă că emisiunile de promovare electorală nu au fost divizate în mod separat pentru prezidențiale și pentru referendum, pentru a oferi publicului o cât mai bună posibilitate să distingă cu ușurință câruia tip de scrutin acestea sunt dedicate.

În ședința publică din 11 octombrie 2024, ca urmare a analizării raportului de control, membrii CA au decis să nu aplice sancțiuni în cazurile când încălcările atestate sunt unice, nu au caracter sistemic, deci se poate presupune că sunt rezultatul unei erori tehnice sau umane și nu o abordare cu rea-voință. Astfel, lipsa semnalelor acustice sau vizuale unice la începutul sau la finalul rubricii speciale „Electorală – 2024” este o încălcare, dar care nu afectează reflectarea campaniei, de aceea membrii CA au considerat că aplicarea unei sancțiuni în aceste cazuri ar fi disproporționată în raport cu făptura comisă. Totuși, pentru serviciile media audiovizuale care au admis o asemenea eroare în mod repetat, și anume „Studio-L”, s-a decis aplicarea amenzii în sumă de 5 000 de lei.

Referitor la omisiunea includerii unui subiect cu conținut electoral în rubrica „Electorală – 2024”, membrii CA au remarcat că includerea sau neîncluderea unor subiecte în context electoral în rubrica electorală nu poate fi explicată cu exactitate de Codul electoral sau CSMA. În acest caz, furnizorul de servicii media de sine stătător discerna care subiecte se pretează la această rubrică și care nu, sunt procedee prin care se poate sesiza dacă este sau nu este un subiect electoral într-o anumită știre. Mai mult, fiind în a doua săptămână de campanie electorală, după ce au făcut cunoștință cu primul raport de control al CA, furnizorii de servicii media urmează să înțeleagă mai bine cum să trateze anumite situații și să aibă o claritate în luarea unor decizii editoriale. Astfel, pentru nerespectarea prevederilor Regulamentului CEC prin omisiunea includerii unor subiecte cu conținut electoral în rubrica „Electorală – 2024”, furnizorii de servicii media „Cotidian” SA, „Societatea Română de Televiziune” și „MAX SOR TV” SRL se sancționează cu amenzi în mărime de 5 000 de lei.

De asemenea, membrii CA au constatat încălcarea de către furnizorul de servicii media „SELECTCANAL-TV” SRL a prevederilor Codului electoral potrivit cărora în campania electorală furnizorii naționali de servicii media, care reflectă campania electorală, acordă partidelor politice, blocurilor electorale și candidaților independenți înregistrați în calitate de concurenți electorali sau participanți la referendum timp de antenă gratuit, menționând că acest fapt denotă o organizare defectuoasă a activității concurenților electorali, ceea ce s-a reflectat și în activitatea serviciului media audiovizual, și au decis amendarea acestuia cu 10 000 de lei.

Cu referire la serviciul media audiovizual „MEDIA TV”, s-a remarcat că este inadmisibil să amesteci un vox-populi cu un sondaj autorizat de CEC, astfel de rezultate pot deveni manipulatorii, și s-a decis aplicarea unei amenzi de 5 000 de lei furnizorului de servicii media.

Având în vedere că serviciul media audiovizual „TV Elita”, de fapt, nu a reflectat alegerile pe parcursul perioadei de control, toate știrile difuzate fiind în reluare, s-a propus sancționarea furnizorului de servicii media Cooperativa „Molodosti” cu amendă în mărime de 5 000 de lei pentru nerespectarea declarației privind politica editorială aprobată de către CA.

Suplimentar celor expuse mai sus, la aplicarea sancțiunilor, membrii CA a luat în calcul gravitatea abaterilor constatate, atitudinea furnizorilor în raport cu obligațiile asumate prin declarația politicii editoriale în contextul reflectării alegerilor, importanța și numărul subiectelor cu caracter electoral difuzate.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ale Codului electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137 din 28.07.2023,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de controlul serviciilor media audiovizuale de televiziune: „Moldova-1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV” și se aprobă Raportul de monitorizare privind reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, pentru perioada 30 septembrie – 06 octombrie 2024 (se anexează).
2. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „Cotidian” SA, fondator al serviciului media audiovizual „TVC21”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
3. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „Societatea Română de Televiziune”, fondator al serviciului media audiovizual „TVR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
4. Se sancționează cu amendă în mărime de 10 000 de lei furnizorul de servicii media „SELECTCANAL-TV” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „N4”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (7) din Codul electoral nr. 325/2022, în conformitate cu art. 84 alin. (6) lit. e) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
5. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „MAR SOR TV” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „SOR-TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.
6. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „PRO MEDIA” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „MEDIA TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 48 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de

către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

7. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media Cooperativa „Molodosti”, fondator al serviciului media audiovizual „TV Elita”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 28 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

8. Se sancționează cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „Studio-L” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Studio-L”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

9. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, furnizorii de servicii media „Cotidian” SA, „Societatea Română de Televiziune”, „SELECTCANAL-TV” SRL, „MAR SOR TV” SRL, „PRO MEDIA” SRL, Cooperativa „Molodosti” și „Studio-L” SRL sunt obligați să difuzeze textele sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, furnizorul de servicii media „COTIDIAN” SA, fondator al serviciului media audiovizual „TVC 21”, pentru încălcarea prevederilor pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorala – 2024”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, furnizorul de servicii media „Societatea Română de Televiziune”, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „TVR Moldova”, pentru încălcarea prevederilor pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorala – 2024”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 10 000 de lei, furnizorul de servicii media „SELECTCANAL-TV” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „N4”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (7) din Codul electoral nr. 325/2022, potrivit cărora în campania electorală furnizorii naționali de servicii media TV, care reflectă campania electorală, acordă partidelor politice, blocurilor electorale și candidaților independenți înregistrați în calitate de concurenți electorali sau participanți la referendum timp de antenă gratuit, câte 5 minute. Acești timp de antenă se acordă în mod integral în primele 15 zile de la începerea campaniei electorale.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, furnizorul de servicii media „MAR SOR TV” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „SOR-TV”, pentru încălcarea prevederilor pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorala – 2024”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, furnizorul de servicii media „PRO MEDIA” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „MEDIA

TV", pentru încălcarea prevederilor pct. 48 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în perioada electorală FSM, în cazul în care reflectă rezultatele sondajelor de opinie, privind alegerile, prezintă suplimentar în mod obligator următoarea informație: cine a comandat, cine a realizat și, cine a plătit, metodologia utilizată și perioada în care a fost efectuat sondajul, geografia sondajului, dimensiunea eșantionului și marja de eroare.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, furnizorul de servicii media Cooperativa „Molodosti”, fondator al serviciului media audiovizual „TV Elita”, pentru încălcarea prevederilor pct. 28 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora furnizorii reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială aprobată de către Consiliul Audiovizualului.

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, furnizorul de servicii media media „STUDIO-L”, fondator al serviciului media audiovizual „Studio-L”, pentru încălcarea prevederilor pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023, potrivit cărora în programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală – 2024”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.

10. Furnizorii de servicii media „Cotidian” SA, „Societatea Română de Televiziune”, „SELECTCANAL-TV” SRL, „MAR SOR TV” SRL, „PRO MEDIA” SRL, Cooperativa „Molodosti” și „Studio-L” SRL vor prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

11. Furnizorii de servicii media „Cotidian” SA, „Societatea Română de Televiziune”, „SELECTCANAL-TV” SRL, „MAR SOR TV” SRL, „PRO MEDIA” SRL, Cooperativa „Molodosti” și „Studio-L” SRL vor prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii. Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase nr. 7

Codul IBAN: MDXXTRGAAA143111LLLL0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013 (cod numeric);

„L.L.L.L” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

12. Raportul de monitorizare privind reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, pentru perioada 30 septembrie-06 octombrie 2024, se remite Comisiei Electorale Centrale și se publică pe site-ul web oficial al Consiliului Audiovizualului și pe site-urile web ale furnizorilor de servicii media cel târziu la data de 05 octombrie 2024, conform prevederilor art. 90 alin. (16) din Codul electoral nr. 325/2022.

13. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4), în termen de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost adoptată prezenta decizie, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

14. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.

15. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și se publică pe site-ul web oficial al Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINȚĂ

Liliana VITULEȘANU